

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สนส. ๑๐/๒๕๕๓

เรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์

โดย Standardised Approach (วิธี SA) (ฉบับที่ ๓)

๑. เหตุผลในการออกประกาศ

หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA) เป็นแนวทางในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์เพื่อนำไปใช้ในการคำนวณอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์ โดยในปัจจุบันหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA) เป็นไปตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. ๙๐/๒๕๕๑ เรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. ๓/๒๕๕๒ เรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA) (ฉบับที่ ๒)

ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นสมควรแก้ไขปรับปรุงประกาศดังกล่าวโดยออกเป็นประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA) (ฉบับที่ ๓) เพื่อกำหนดอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน (Loan to Value - LTV ratio) สำหรับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่หลักประกันมีราคาซื้อขายต่ำกว่า ๑๐ ล้านบาทเพิ่มเติม ส่วนเนื้อหาส่วนใหญ่ยังคงเดิม โดยมีเหตุผลดังนี้

ในช่วงที่เกิดวิกฤติการณ์ทางการเงินในทวีปอเมริกาและยุโรประหว่างปี ๒๕๕๐ - ๒๕๕๒ แม้เศรษฐกิจไทยยังดำเนินไปได้ดี แต่ก็ได้รับผลกระทบอยู่บ้างในด้านการส่งออกและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทำให้ในปี ๒๕๕๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของไทยติดลบร้อยละ ๒.๒ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ดำเนินนโยบายทางการเงินที่ผ่อนคลาย โดยลดน้ำหนักความเสี่ยงในการคำนวณเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์สำหรับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยจากร้อยละ ๕๐ เป็นร้อยละ ๓๕ ส่งผลให้ธนาคารพาณิชย์มีต้นทุนลดลง และสามารถปล่อยสินเชื่อประเภทนี้ได้อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับรัฐบาลก็ได้ผ่อนปรนการเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมการโอนอสังหาริมทรัพย์ลงจากร้อยละ ๒ เป็นร้อยละ ๐.๐๑

เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยและสนับสนุนการประกอบธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ด้านที่อยู่อาศัย ซึ่งการผ่อนปรนตามมาตรการดังกล่าวได้ยุติลงในเดือนมิถุนายน ๒๕๕๓ ผลจากการดำเนินนโยบาย และการพัฒนาระบบการก่อสร้างที่อยู่อาศัยไม่ว่าจะเป็นคอนโดมิเนียม บ้านเดี่ยว หรือทาวน์เฮาส์ ทำให้ตลาดสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยในปัจจุบันมีการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง โดยยังไม่มีสัญญาณบ่งชี้ที่ชัดเจน ทางตัวเลขว่ามีปัญหาฟองสบู่เกิดขึ้น และระบบการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ก็ยังคงดีอยู่

ต่อมาในปี ๒๕๕๓ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ขณะที่ การปล่อยสินเชื่อให้แก่ประชาชนผู้ซื้อที่อยู่อาศัยโดยทั่วไปของธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่กำหนดให้ วางเงินดาวน์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๐ หรือมี LTV ratio ที่ร้อยละ ๙๐ ซึ่งมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ ๗๐ ของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของระบบธนาคารพาณิชย์ แต่ด้วยการแข่งขันในตลาดที่มีแนวโน้มสูงขึ้น อย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจผลักดันให้มีพฤติกรรมในการปล่อยสินเชื่อที่มีความเสี่ยงสูงขึ้น เช่น เริ่มกำหนดให้ มีการวางเงินดาวน์น้อยลงหรือมี LTV ratio สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ในปัจจุบันยังอยู่ในระดับต่ำแต่ก็อาจส่งผลให้เกิดสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นได้ในอนาคต

ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดย Standardised Approach (วิธี SA) โดยกำหนดเพดาน LTV ratio เพิ่มเติมสำหรับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ที่หลักประกันมีราคาซื้อขายต่ำกว่า ๑๐ ล้านบาท ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่ ธปท. กำหนด ที่ได้รับน้ำหนัก ความเสี่ยงร้อยละ ๓๕ ดังนี้

๑) ที่อยู่อาศัยแนวสูง (เช่น อาคารชุด หรือคอนโดมิเนียม) กำหนด LTV ratio ไม่เกินกว่า ร้อยละ ๙๐ ของราคาซื้อขายที่ตกลงกันจริง โดยมีผลใช้บังคับกับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่มีสัญญา จะซื้อจะขายตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๔ เป็นต้นไป และ

๒) ที่อยู่อาศัยแนวราบ (เช่น บ้านเดี่ยว บ้านแฝด ทาวน์เฮาส์) กำหนด LTV ratio ไม่เกินกว่าร้อยละ ๙๕ ของราคาซื้อขายที่ตกลงกันจริง โดยมีผลใช้บังคับกับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ที่มีสัญญาจะซื้อจะขายตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

ทั้งนี้ สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่มี LTV ratio เกินกว่าระดับที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด จะได้รับน้ำหนักความเสี่ยงที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม การกำหนดเพดาน LTV ratio ดังกล่าวข้างต้นไม่บังคับใช้ กับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่เป็นสวัสดิการของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจซึ่งเป็น ทางคำปกติของธนาคารพาณิชย์

การปรับปรุงหลักเกณฑ์ดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต (Preventive Action) และให้มีผลสอดคล้องกับระบบการปล่อยสินเชื่อที่มีความระมัดระวังและป้องกันมิให้มีการแข่งขันที่มากขึ้นจนทำให้การให้สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยด้วยการให้ LTV ratio ที่สูงขึ้นเปี่ยงเบนไปจากระดับที่เหมาะสมจนเป็นเหตุให้มีความเสี่ยงเพิ่มขึ้นตามมา ซึ่งหากกรณีมีสัญญาณบ่งชี้ชัดหรือมีปัญหาเกิดขึ้นแล้วจึงออกมาตรการก็อาจทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ทันกาล

๒. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ อันประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ธนาคารแห่งประเทศไทยออกหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดย Standardised Approach (วิธี SA) (ฉบับที่ ๓) และให้ธนาคารพาณิชย์ทุกธนาคารถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศนี้

๓. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกธนาคาร

๔. ประกาศและหนังสือเวียนที่ยกเลิก

เอกสารแนบ 1 และเอกสารแนบ 9 ของประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. ๙๐/๒๕๕๑ เรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA) ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. ๓/๒๕๕๒ เรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA) (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๒

๕. เนื้อหา

ให้ยกเลิกเอกสารแนบ 1 และเอกสารแนบ 9 ของประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. ๘๐/๒๕๕๑ เรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์ โดย Standardised Approach (วิธี SA) ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. ๓/๒๕๕๒ เรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA) (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๒ และให้ใช้เอกสารแนบ 1 และเอกสารแนบ 9 ที่แนบท้ายประกาศฉบับนี้แทน

๖. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่

๖.๑ ข้อ ๘.๑.๕ (๑.๑) และวรรคสองของข้อ ๘.๑.๕ ของเอกสารแนบ 1 ข้อ ๑.๘.๑ (๕.๑.๑) และวรรคสองของข้อ ๑.๘.๑ (๕) ของเอกสารแนบ 9 ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๔ เป็นต้นไป

๖.๒ ข้อ ๘.๑.๕ (๑.๒) ของเอกสารแนบ 1 และข้อ ๑.๘.๑ (๕.๑.๒) ของเอกสารแนบ 9 ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓

ประสาร ไตรรัตน์วรกุล

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

หลักเกณฑ์การกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์และรายการนอกงบดุล

ให้ธนาคารพาณิชย์จัดประเภทสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลและใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในเอกสารแนบนี้ โดยจำแนกเป็น 2 กรณี ได้แก่ I. กรณีสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลที่ไม่ค่อยคุณภาพ และ II. กรณีลูกหนี้ค่อยคุณภาพ

สำหรับสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลที่ไม่ค่อยคุณภาพประเภท I.1- I.6 ให้ธนาคารพาณิชย์เทียบเคียงอันดับเครดิต (Rating) ของสินทรัพย์และรายการนอกงบดุล ที่ได้รับจากสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอก (External credit assessment institutions : ECAIs) ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความเห็นชอบ กับ Rating เกรด¹ และใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยธนาคารพาณิชย์ต้องแจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบว่า จะใช้ Rating จาก ECAIs แห่งใดในการกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้ในแต่ละประเภทสินทรัพย์ และเมื่อมีความประสงค์จะเปลี่ยนการใช้ ECAIs

I. กรณีสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลที่ไม่ค่อยคุณภาพ จำแนกเป็น 9 ประเภท ได้แก่

1. ลูกหนี้ภาครัฐบาล และธนาคารกลาง

1.1 ลูกหนี้รัฐบาลไทย และธนาคารแห่งประเทศไทย (รวมทั้ง กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงิน บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย บรรษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด และสถาบันคุ้มครองเงินฝาก) ที่อยู่ในรูปสกุลเงินบาท สำหรับยอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลในส่วนที่ไม่เกินกว่าแหล่งเงินทุนที่ธนาคารพาณิชย์มีอยู่ในสกุลเงินบาท กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0

1.2 ลูกหนี้ภาครัฐบาล และธนาคารกลางของต่างประเทศที่อยู่ในรูปสกุลเงินของประเทศนั้น สำหรับยอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลในส่วนที่ไม่เกินกว่าแหล่งเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ที่มีอยู่ในรูปสกุลเงินนั้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0

ในกรณียอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลของรัฐบาลในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปที่เป็นสกุลเงินยูโร ให้ธนาคารพาณิชย์เทียบเคียงแหล่งเงินทุนที่เป็นสกุลเงินยูโรกับ

¹ ให้ธนาคารพาณิชย์อ้างอิงรายชื่อสถาบันจัดอันดับเครดิตที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นชอบ และการเทียบเคียง Rating เกรดของลูกหนี้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด รวมทั้ง วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ Rating จาก ECAIs ตามเอกสารแนบ 4

**สินทรัพย์และรายการนอกงบดุลสกุลเงินยูโรของรัฐบาลประเทศที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงตาม
Local currency rating ที่ต่ำสุดก่อน**

1.3 ลูกหนี้ภาครัฐบาล และธนาคารกลางของไทยและต่างประเทศที่อยู่ในรูปสกุลเงินของประเทศนั้น ๆ สำหรับยอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลในส่วนที่เกินกว่าแหล่งเงินทุนที่ธนาคารพาณิชย์มีอยู่ในสกุลเงินนั้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตาม Local currency rating ที่รัฐบาลของประเทศนั้น ๆ ได้รับจาก ECAIs และใช้น้ำหนักความเสี่ยงดังนี้

Rating เกรดของ ภาครัฐบาลและธนาคารกลาง	1	2	3	4 - 5	6	ไม่มี Rating จาก ECAIs
น้ำหนักความเสี่ยง (ร้อยละ)	0	20	50	100	150	อ้างอิงคะแนน Country risk classification ของ OECD ตามข้อ 1.5

ทั้งนี้ ในการเปรียบเทียบยอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลกับแหล่งเงินทุนตามข้อ 1.1 – 1.3 ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้ยอดสินทรัพย์หลังหัก Specific provision กรณีที่เป็นรายการนอกงบดุลประเภทสัญญาอนุพันธ์นอกตลาด ให้ใช้มูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์หลังหัก Specific provision และกรณีที่เป็นรายการนอกงบดุลที่ไม่ใช่สัญญาอนุพันธ์นอกตลาด ให้ใช้มูลค่ารายการนอกงบดุลหลังหัก Specific provision และคูณค่าแปลงสภาพตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับรายการนอกงบดุลนั้น

1.4 ลูกหนี้ภาครัฐบาลและธนาคารกลางของไทยและต่างประเทศที่อยู่ในรูปสกุลเงินตราต่างประเทศ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตาม Foreign currency rating ที่รัฐบาลประเทศนั้น ๆ ได้รับจาก ECAIs และให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามข้อ 1.3

1.5 ลูกหนี้ภาครัฐบาลและธนาคารกลางที่ไม่มี Rating จาก ECAIs ทั้งที่อยู่ในรูปสกุลเงินของประเทศนั้น หรือสกุลเงินตราต่างประเทศ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตามคะแนน Country risk classification ของ OECD² และใช้น้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

² คะแนน Country risk classification ของ OECD หมายความว่า คะแนนที่เป็นเอกลักษณ์ของ Export credit agencies (ECAs) หลายแห่งร่วมกันประเมินตาม Arrangement on guidelines for officially supported export credits และเปิดเผยทาง Website ของ OECD

คะแนน Country risk classification ของ OECD	0 - 1	2	3	4 - 6	7	ไม่มีคะแนน Country risk classification
น้ำหนักความเสี่ยง (ร้อยละ)	0	20	50	100	150	100

1.6 ลูกหนี้ธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ (Bank for International Settlements) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund) ธนาคารกลางสหภาพยุโรป (European Central Bank) และสหภาพยุโรป (European Community) กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0

2. ลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ

2.1 ลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น³ องค์กรของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ⁴ (Non-central government public sector entities : PSEs) ในประเทศไทย กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตามประเภทของ PSEs ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1.1 ลูกหนี้ PSEs ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้สถาบันการเงิน

หมายความว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ ที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้สถาบันการเงินตามที่ระบุในข้อ 4 โดยจำแนกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่

(1) ลูกหนี้รัฐวิสาหกิจที่เป็นสถาบันการเงิน⁴

(2) ลูกหนี้ PSEs ที่ไม่เป็นสถาบันการเงิน ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐ และรัฐวิสาหกิจที่ไม่เป็นสถาบันการเงิน⁴

ทั้งนี้ ลูกหนี้ PSEs ที่ไม่เป็นสถาบันการเงินที่มีอายุตามสัญญาไม่เกิน 3 เดือน จะไม่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงที่ต่ำลงเหมือนลูกหนี้สถาบันการเงินที่ระบุในข้อ 4.3 แต่ให้กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตามข้อ 4.2

³ หมายความว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ได้แก่ (1) องค์กรบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) (2) เทศบาล (3) องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) (4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

⁴ ตามรายชื่อที่ปรากฏในเอกสารแนบ 1.1 หรือที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดเพิ่มเติมต่อไป

2.1.2 ลูกหนี้ PSEs ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ธุรกิจเอกชน

หมายความว่า รัฐวิสาหกิจที่มีลักษณะเป็นธุรกิจที่จัดตั้งโดยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชน จำกัด⁴ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ธุรกิจเอกชนตามที่ระบุในข้อ 6

2.2 ลูกหนี้ PSEs ในต่างประเทศ

ให้ธนาคารพาณิชย์กำหนดประเภท PSEs ตามผู้กำกับดูแลของประเทศที่ PSEs นั้นตั้งอยู่ และใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับลูกหนี้ PSEs ประเภทนั้น ๆ⁵

2.3 ในการกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้ PSEs ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้สถาบันการเงิน และลูกหนี้ PSEs ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ธุรกิจเอกชน ให้ธนาคารพาณิชย์เลือกใช้ Rating จาก ECAIs แห่งเดียวกับที่ธนาคารพาณิชย์เลือกใช้สำหรับลูกหนี้สถาบันการเงินตามที่ระบุในข้อ 4 และลูกหนี้ธุรกิจเอกชนตามที่ระบุในข้อ 6 ตามลำดับ

2.4 กรณีธนาคารพาณิชย์เลือกใช้น้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 สำหรับลูกหนี้ธุรกิจเอกชนทุกราย ให้ PSEs ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ธุรกิจเอกชนทุกรายได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 ด้วย

3. ลูกหนี้ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ

3.1 ลูกหนี้ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (Multilateral development banks : MDBs) ดังต่อไปนี้⁶ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0

⁵ ผู้กำกับดูแลของประเทศที่ PSEs ตั้งอยู่ อาจกำหนดให้ลูกหนี้ PSEs นั้น เป็นลูกหนี้ PSEs ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ภาครัฐบาล หรือลูกหนี้สถาบันการเงิน หรือลูกหนี้ธุรกิจเอกชน เป็นต้น ทั้งนี้ หากผู้กำกับดูแลของประเทศที่ PSEs ตั้งอยู่ กำหนดให้ลูกหนี้ PSEs เป็นลูกหนี้ PSEs ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ภาครัฐบาล ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับลูกหนี้ภาครัฐบาลและธนาคารกลาง

⁶ ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจกำหนดรายชื่อลูกหนี้ MDBs ที่จะได้รับน้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับร้อยละ 0 เพิ่มเติมจากรายชื่อตามที่อยู่ในข้อ 3.1 หาก BCBS มีการกำหนดรายชื่อ MDBs เพิ่มเติม

- The World Bank Group comprised of the International Bank for Reconstruction and Development (IBRD) and the International Finance Corporation (IFC)
- The Asian Development Bank (ADB)
- The Africa Development bank (AfDB)
- The European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)
- The Inter-American Development Bank (IADB)
- The European Investment Bank (EIB)
- The European Investment Fund (EIF)
- The Nordic Investment Bank (NIB)
- The Caribbean Development Bank (CDB)
- The Islamic Development Bank (IDB)
- The Council of Europe Development Bank (CEDB)
- The International Finance Facility for Immunization (IFFIm)

3.2 ลูกหนี้ MDBs นอกเหนือจากที่ระบุในข้อ 3.1 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตาม Rating ที่ได้รับจาก ECAIs ดังนี้

Rating เกรด ของ MDBs	1	2-3	4-5	6	ไม่มี Rating
น้ำหนักความเสี่ยง (ร้อยละ)	20	50	100	150	50

4. ลูกหนี้สถาบันการเงิน

4.1 ลูกหนี้สถาบันการเงิน หมายความว่า สถาบันการเงินไทยภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย เช่น ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ บริษัทบริหารสินทรัพย์⁷ และสถาบันการเงินของต่างประเทศที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้กำกับดูแลต่างประเทศ

4.2 ลูกหนี้สถาบันการเงินกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตาม Rating ของภาครัฐบาล และธนาคารกลางของประเทศที่ลูกหนี้สถาบันการเงินนั้นจดทะเบียนจัดตั้ง โดยไม่ต้องนำ Rating

⁷ หมายความว่า บริษัทบริหารสินทรัพย์ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. 2541

ของลูกหนี้สถาบันการเงินที่ได้รับจาก ECAIs มาพิจารณา ทั้งนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์พิจารณาใช้ Local currency rating หรือ Foreign currency rating จาก ECAIs ตามสกุลเงินของลูกหนี้ และ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

Rating เกรด ของรัฐบาล	1	2	3 - 5	6	ไม่มี Rating
น้ำหนักความเสี่ยง (ร้อยละ)	20	50	100	150	100

4.3 ลูกหนี้สถาบันการเงินที่อยู่ในรูปสกุลเงินของประเทศนั้น และมีอายุตามสัญญา (Original maturity) ไม่เกิน 3 เดือน⁸ สำหรับยอดสินทรัพย์และรายการนอกสมดุลในส่วนที่ไม่เกินกว่าแหล่งเงินทุนที่ธนาคารพาณิชย์มีอยู่ในสกุลเงินนั้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 20 โดยไม่คำนึงถึง Rating ของภาครัฐบาล และธนาคารกลางของประเทศนั้น สำหรับส่วนที่เกินกว่าแหล่งเงินทุน กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงโดยพิจารณาจาก Local currency rating ของภาครัฐบาล และธนาคารกลางของประเทศที่ลูกหนี้สถาบันการเงินนั้นจดทะเบียนจัดตั้งอยู่ และใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามข้อ 4.2

ทั้งนี้ ในการเปรียบเทียบยอดสินทรัพย์และรายการนอกสมดุลกับ แหล่งเงินทุน ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้หลักการเดียวกันกับในข้อ 1

5. ลูกหนี้บริษัทหลักทรัพย์

กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้บริษัทหลักทรัพย์ เหมือนกับลูกหนี้สถาบันการเงินตามที่กำหนดในข้อ 4

6. ลูกหนี้ธุรกิจเอกชน

6.1 ลูกหนี้ธุรกิจเอกชน หมายความว่า ลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชน จำกัด และให้หมายความรวมถึงลูกหนี้บุคคลธรรมดาหรือกลุ่มบุคคล⁹ ที่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อใช้ในธุรกิจ และ

⁸ หมายรวมถึง เงินฝากประเภทออมทรัพย์ เงินฝากกระแสรายวัน เงินฝากในบัญชี Nostro เงินให้กู้ยืมประเภทชำระคืนเมื่อทวงถาม (Call loan) และเงินเบิกเกินบัญชี (O/D) แต่ไม่นับรวมลูกหนี้ที่มีการ Roll over

⁹ กลุ่มบุคคล หมายความว่า การที่บุคคลธรรมดามากกว่า 1 คนกู้ร่วมกัน

ลูกหนี้ธุรกิจขนาดเล็ก ที่มีคุณสมบัติไม่เข้าเกณฑ์ลูกหนี้รายย่อยตามที่ระบุในข้อ 7.1 ทั้งนี้ ไม่รวมถึงลูกหนี้ที่จัดเป็นลูกหนี้ตามข้อ 1 – 5 และข้อ 7 แล้ว

6.2 ลูกหนี้ธุรกิจเอกชนกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตาม Rating ระยะยาวที่ได้รับจาก ECAIs ดังนี้

Rating เกรดของธุรกิจเอกชน	1	2	3 - 4	5 - 6	ไม่มี Rating
น้ำหนักความเสี่ยง (ร้อยละ)	20	50	100	150	100

6.3 ลูกหนี้ธุรกิจเอกชนที่มี Rating ของตราสารหนี้ระยะสั้นที่ได้รับจาก ECAIs กำหนดน้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

Rating เกรด	1	2	3	4
น้ำหนักความเสี่ยง (ร้อยละ)	20	50	100	150

6.4 ธนาคารพาณิชย์อาจกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 สำหรับลูกหนี้ธุรกิจเอกชนทุกรายของธนาคารพาณิชย์ โดยไม่คำนึงถึง Rating จาก ECAIs ทั้งนี้ การกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 สำหรับลูกหนี้ธุรกิจเอกชนทุกรายตามข้อนี้ ต้องได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทยก่อน

ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ต้องการเปลี่ยนจากการกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 สำหรับลูกหนี้ธุรกิจเอกชนทุกราย มาใช้น้ำหนักความเสี่ยงตาม Rating ของลูกหนี้ธุรกิจเอกชน ธนาคารพาณิชย์ต้องแจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบก่อน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในเอกสารแนบ 4

อย่างไรก็ดี ธนาคารแห่งประเทศไทยคาดหวังว่าธนาคารพาณิชย์เต็มรูปแบบ¹⁰ ควรใช้วิธีกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตาม Rating ที่ลูกหนี้ได้รับจาก ECAIs

¹⁰ ธนาคารพาณิชย์เต็มรูปแบบ หมายความว่า ธนาคารพาณิชย์ตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ยกเว้นธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่สินทรัพย์และรายการนอกงบดุลตามข้อ I.1- I.6 ที่ได้รับ
น้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 150 และมีการกันสำรองไว้แล้ว ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้น้ำหนักความเสี่ยง
ที่ลดลงได้ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ดังนี้

(1) หากสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลดังกล่าวมี Specific provision ต่ำกว่าร้อยละ
20 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 150

(2) หากสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลดังกล่าวมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ
20 ขึ้นไป แต่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

(3) หากสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลดังกล่าวมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ
50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50

นอกจากนี้ ในกรณีที่สินทรัพย์และรายการนอกงบดุลตามข้อ I.1- I.6 ที่ได้รับน้ำหนัก
ความเสี่ยงร้อยละ 100 หากมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไปของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น
กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50

7. ลูกหนี้รายย่อย

7.1 ลูกหนี้รายย่อยที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ครบทุกข้อ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยง
ร้อยละ 75

(1) Orientation criterion เป็นสินเชื่อที่ให้แก่ บุคคลธรรมดา กลุ่มบุคคล
หรือธุรกิจขนาดเล็ก

ทั้งนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์กำหนดเกณฑ์ภายในที่เหมาะสม ในการ
พิจารณาธุรกิจขนาดเล็กซึ่งต้องสอดคล้องกับแนวปฏิบัติในการให้สินเชื่อและการบริหารความเสี่ยง
ของธนาคารพาณิชย์

(2) Product criterion เป็นการให้สินเชื่อในรูปแบบของวงเงินหมุนเวียน
(Revolving credit) หรือวงเงินสินเชื่อ (Line of credit) ซึ่งรวมถึงบัตรเครดิต และวงเงินเบิกเกินบัญชี
(O/D) สินเชื่อบุคคล สินเชื่อเช่าซื้อ หรือการระดมทุน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงเงินลงทุนในตราสารหนี้หรือ
ตราสารทุนของบริษัททั้งที่เป็นบริษัทจดทะเบียน และไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

(3) Granularity criterion มีการกระจายตัวของสินเชื่อในพอร์ตสินเชื่อรายย่อยในระดับที่จะลดความเสี่ยงได้ โดยวงเงินรวมสินเชื่อและการก่อภาระผูกพันที่ให้แก่ลูกหนี้รายย่อยแต่ละรายและผู้ที่เกี่ยวข้อง¹¹ ต้องมีไม่เกินร้อยละ 0.2 ของยอดรวมวงเงินทั้งสิ้นของเงินให้สินเชื่อรายย่อยและการก่อภาระผูกพันที่ให้แก่ลูกหนี้รายย่อยที่เข้าเกณฑ์ทั้งหมด ซึ่งรวมสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่เข้าหลักเกณฑ์ลูกหนี้รายย่อยตามข้อ 8.3 และข้อ 8.4 ด้วย แต่ไม่รวมวงเงินที่ให้แก่ลูกหนี้รายย่อยที่เป็นสินเชื่ออัยคุณภาพ

(4) Low value of individual exposure วงเงินรวมสินเชื่อและการก่อภาระผูกพันที่ให้แก่ลูกหนี้รายย่อยแต่ละรายและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องไม่เกิน 50 ล้านบาท

ทั้งนี้ ในการคำนวณวงเงินทั้งสิ้นที่ให้แก่ลูกหนี้รายย่อยแต่ละรายและผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ธนาคารพาณิชย์นับรวมรายการนอกงบดุลที่ไม่ใช่สัญญาอนุพันธ์นอกตลาดทุกประเภทที่ธนาคารพาณิชย์ให้แก่ลูกหนี้รายย่อย โดยใช้มูลค่าก่อนคุณค่าแปลงสภาพ สำหรับลูกหนี้รายย่อยประเภทธุรกิจขนาดเล็ก ให้ธนาคารพาณิชย์นับรวมมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ของสัญญาอนุพันธ์นอกตลาดด้วย

อย่างไรก็ดี ในกรณีที่ลูกหนี้รายย่อยรายใดรายหนึ่งมีวงเงินหลายประเภท และเมื่อนับวงเงินรวมของลูกหนี้รายย่อยทุกวงเงินแล้วเกินกว่า 50 ล้านบาท ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ยังคงจัดยอดหนี้บัตรเครดิตของลูกหนี้ดังกล่าวไว้ในประเภทลูกหนี้รายย่อยที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 75 ได้ สำหรับยอดหนี้ส่วนที่เหลือ ให้ธนาคารพาณิชย์แยกยอดหนี้ตามประเภทของวงเงิน และกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 ทั้งนี้ หากธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถแยกยอดหนี้บัตรเครดิตออกจากยอดหนี้อื่น ๆ ได้ ให้กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 สำหรับยอดหนี้ทั้งจำนวน

7.2 ลูกหนี้บุคคลธรรมดาหรือกลุ่มบุคคลที่ไม่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อใช้ในธุรกิจที่มีคุณสมบัติไม่เข้าเกณฑ์ข้อหนึ่งข้อใดของลูกหนี้รายย่อยตามที่ระบุในข้อ 7.1 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

¹¹ ให้ธนาคารพาณิชย์อ้างอิงคำนิยามของผู้ที่เกี่ยวข้อง ตามที่ระบุในมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ทั้งนี้ หากธนาคารพาณิชย์สามารถพิสูจน์ได้ว่าใช้ความระมัดระวังด้วยความรอบคอบในการตรวจสอบผู้ที่เกี่ยวข้องแล้ว แต่ไม่สามารถทราบได้ จึงทำให้ไม่ได้นับรวมผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน ให้ถือว่าธนาคารพาณิชย์มิได้กระทำความผิด

7.3 ลูกหนี้บุคคลธรรมดาหรือกลุ่มบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อใช้ในธุรกิจ และลูกหนี้ธุรกิจขนาดเล็ก ที่มีคุณสมบัติไม่เข้าเกณฑ์ข้อหนึ่งข้อใดของลูกหนี้รายย่อยตามที่ระบุในข้อ 7.1 ให้จัดเป็นลูกหนี้ธุรกิจเอกชนตามข้อ 6

8. สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

8.1 สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่มีคุณสมบัติเป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อ 8.1.1 – 8.1.5 ดังต่อไปนี้ครบทุกข้อ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 35

8.1.1 เป็นสินเชื่อที่ให้แก่อุ้ที่่เป็นบุคคลธรรมดาหรือกลุ่มบุคคลโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อซื้ออยู่อาศัยเป็นหลัก โดยธนาคารพาณิชย์มีหน้าที่ดูแลให้ลูกหนี้ใช้สินเชื่อให้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์

8.1.2 เป็นสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์รับจ้ำนองที่ดินและ/หรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งรวมถึงที่อยู่อาศัยที่มีลักษณะเป็นห้องชุด นั้น เป็นประกันลำดับหนึ่ง

8.1.3 ที่ดินและ/หรือสิ่งปลูกสร้างที่ธนาคารพาณิชย์รับจ้ำนองตาม 8.1.2 นั้นต้องมีมูลค่าไม่ต่ำกว่ายอดเงินให้สินเชื่อคงค้าง รวมดอกเบี้ยค้างรับ

8.1.4 ธนาคารพาณิชย์ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามแนวนโยบายว่าด้วยการประเมินมูลค่าหลักประกันและอสังหาริมทรัพย์รอการขายที่ได้มาจากการชำระหนี้ของสถาบันการเงิน และแนวนโยบายว่าด้วยการให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจบางประเภท ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อเพื่อการจัดหาที่อยู่อาศัย

8.1.5 มีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน (Loan to Value ratio – LTV ratio) ตามที่กำหนดในตารางต่อไปนี้

ประเภทที่อยู่อาศัย	LTV ratio
(1) กรณีหลักประกันมีราคาซื้อขายต่ำกว่า 10 ล้านบาท	
(1.1) ที่อยู่อาศัยแนวสูง (เช่น ห้องชุด หรือคอนโดมิเนียม) สำหรับสัญญาจะซื้อจะขายตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 เป็นต้นไป	ไม่เกินร้อยละ 90
(1.2) ที่อยู่อาศัยแนวราบ (เช่น บ้านเดี่ยว ทาวน์เฮาส์ บ้านแฝด) สำหรับสัญญาจะซื้อจะขายตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2555 เป็นต้นไป	ไม่เกินร้อยละ 95
(2) กรณีหลักประกันมีราคาซื้อขายตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป	ไม่เกินร้อยละ 80

ทั้งนี้ ข้อกำหนดเกี่ยวกับ LTV ratio ตามข้อ 8.1.5 (1) ไม่บังคับใช้กับ
สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่เป็นสวัสดิการของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจซึ่งเป็น
ทางคำปกติของธนาคารพาณิชย์ หรือสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยลักษณะอื่นตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
ไทยประกาศกำหนด

8.2 สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ข้อ 8.1.1 – 8.1.4 ทุกข้อ
แต่มี LTV ratio เกินกว่าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามที่ระบุในข้อ 8.1.5 กำหนดน้ำหนัก
ความเสี่ยงร้อยละ 75

ทั้งนี้ หากสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยส่วนที่มี LTV ratio เกินกว่าที่ธนาคารแห่ง
ประเทศไทยกำหนดตามที่ระบุในข้อ 8.1.5 แต่ได้รับการค้ำประกันจากบริษัทประกันสินเชื่อที่อยู่
อาศัย (Mortgage insurance) ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นชอบ ซึ่งสามารถค้ำประกันความเสี่ยง
ได้จริง¹² กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 35 สำหรับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยนั้นทั้งจำนวน

8.3 สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่มีคุณสมบัติเป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อ 8.1.5 แต่
ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อหนึ่งข้อใดตาม 8.1.1 – 8.1.4 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงดังนี้

8.3.1 กรณีสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ลูกหนี้รายย่อย
ตามข้อ 7.1 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 75

8.3.2 กรณีสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยมีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์
ลูกหนี้รายย่อยตามข้อ 7.1 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

8.4 สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อ 8.1.5 และไม่เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์ข้อหนึ่งข้อใดตาม 8.1.1 – 8.1.4 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตามข้อ 8.3

9. สินทรัพย์อื่น

9.1 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 สำหรับ

- เงินสดที่เป็นเงินบาทและเงินตราต่างประเทศ
- ยอดเหลือบัญชีระหว่างสำนักงานของธนาคารพาณิชย์นั้น

¹² ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของ Mortgage insurance ที่ธนาคารพาณิชย์สามารถนำการ
ค้ำประกันมาใช้ประกอบการพิจารณาปรับลดน้ำหนักความเสี่ยงของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยข้างต้นต่อไป

- ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า
- สินทรัพย์ที่เกิดจากการวัดมูลค่ายุติธรรมของสัญญาอนุพันธ์ (Mark to market)
- รายการสินทรัพย์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้หักออกจากเงินกองทุนแล้ว เช่น ค่าความนิยม สินทรัพย์ประเภทภาษีเงินได้รูดดับบัญชี เป็นต้น

9.2 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 20 สำหรับ

- รายการเงินสดระหว่างเรียกเก็บซึ่งเป็นรายการย่อยในรายการเงินสดของงบดุลได้แก่ ตราสารที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามที่อยู่ในระหว่างเรียกเก็บ และตราสารซึ่งจะต้องเรียกเก็บตามระเบียบการหักบัญชีระหว่างธนาคารซึ่งจะเรียกเก็บได้ภายในวันทำการถัดไป เช่น คราฟต์ และเช็คธนาคารที่ยังไม่ได้นำไปหักบัญชีแต่ได้เครดิตบัญชีให้ลูกค้าแล้ว และเช็ครอส่งคืน
- เงินลงทุนในหลักทรัพย์ หรือหน่วยลงทุน รวมทั้งผลตอบแทนค้างรับ เฉพาะจำนวนเงินที่กระทรวงการคลังทำสัญญาให้ความคุ้มครองหรือตกลงเป็นผู้รับความเสี่ยง เช่น กองทุนวายุภักษ์หนึ่ง

9.3 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 สำหรับ

- เงินลงทุนในตราสารทุน (Equity exposure) รวมถึงเงินลงทุนในใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นของบริษัททั้งที่จดทะเบียนและไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
- หน่วยลงทุนในกองทุนรวม ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์อาจกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตาม ประเภท สัดส่วนและจำนวนของสินทรัพย์ที่กองทุนของหน่วยลงทุนนั้นลงทุนจริง (Look-through) ได้ โดยธนาคารพาณิชย์ต้องสามารถคำนวณมูลค่าสุทธิของสินทรัพย์ดังกล่าวในแต่ละวันได้
- ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ สินทรัพย์ประจำอื่นๆ และทรัพย์สินรอการขาย
- สินทรัพย์อื่นที่ไม่ได้กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงไว้เป็นอย่างอื่น

II. กรณีลูกหนี้ด้อยคุณภาพ

กรณีธนาคารพาณิชย์จัดชั้นสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลประเภท I.1-I.8 ข้างต้นเป็นลูกหนี้ด้อยคุณภาพ ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้น้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 150 ยกเว้นสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยตามข้อ I.8.1 และ I.8.2 ที่ถูกจัดชั้นเป็นลูกหนี้ด้อยคุณภาพ ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้น้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

อย่างไรก็ตาม กรณีที่ลูกหนี้ด้วยคุณภาพดังกล่าวมี Specific provision เป็นสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น ให้ธนาคารพาณิชย์ใช้น้ำหนักความเสี่ยงที่ลดลงได้ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ดังนี้

1. ลูกหนี้ด้วยคุณภาพในส่วนที่ไม่มีการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ตามเอกสารแนบ 5 - 7 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

1.1 กรณีมี Specific provision ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 150

1.2 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป แต่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

1.3 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น และค้างชำระไม่เกิน 1 ปี กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50

1.4 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น แต่ค้างชำระเกิน 1 ปี กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

2. ลูกหนี้ด้วยคุณภาพในส่วนที่มีหลักประกันประเภท (1) อสังหาริมทรัพย์เพื่อการพาณิชย์ (Commercial real estate: CRE) (2) อสังหาริมทรัพย์เพื่อที่อยู่อาศัย (Residential real estate : RRE) และ (3) ลูกหนี้การค้าหรือลูกหนี้การเงินของลูกหนี้ของธนาคารพาณิชย์ (Receivable)¹³ ซึ่งไม่เข้าข่ายประเภทหลักประกันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้นำมาปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตสำหรับวิธี SA เป็นประกันเต็มจำนวน กำหนดน้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

2.1 กรณีมี Specific provision ต่ำกว่าร้อยละ 15 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 150

2.2 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 15 ขึ้นไป แต่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

¹³ ให้ธนาคารพาณิชย์อ้างอิงคำจำกัดความและเกณฑ์ปฏิบัติของหลักประกันประเภท CRE RRE และ Receivable ของธนาคารพาณิชย์ ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Internal Ratings-Based Approach (วิธี IRB)

2.3 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น และค้างชำระไม่เกิน 1 ปี กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50

2.4 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น แต่ค้างชำระเกิน 1 ปี กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

3. สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 35 ตามที่ระบุในข้อ I.8.1 และข้อ I.8.2 ที่เป็นสินเชื่อด้วยคุณภาพ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

3.1 กรณีมี Specific provision ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

3.2 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50

4. สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 75 ตามที่ระบุในข้อ I.8.2 ที่เป็นสินเชื่อด้วยคุณภาพ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

4.1 กรณีมี Specific provision ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

4.2 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป แต่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของ ยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 75

4.3 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50

การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดย Simplified Standardised Approach (วิธี SSA)

ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยที่เลือกใช้วิธี SSA ในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ดังนี้

I. วิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี SSA

1. สินทรัพย์ในงบดุล

ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยคำนวณหายอดสุทธิของสินทรัพย์โดยหักยอดสินทรัพย์แต่ละรายการด้วย Specific provision ของสินทรัพย์นั้น แล้วนำยอดสุทธิของสินทรัพย์ไปคำนวณหาสินทรัพย์เสี่ยง โดยคูณกับน้ำหนักความเสี่ยงที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามหลักเกณฑ์ในข้อ II

2. รายการนอกงบดุลประเภทสัญญาอนุพันธ์นอกตลาด

ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยคำนวณหามูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลสุทธิของรายการนอกงบดุลประเภทสัญญาอนุพันธ์นอกตลาด โดยคำนวณหามูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในข้อ III จากนั้นจึงหักด้วย Specific provision ของรายการนอกงบดุลนั้น แล้วคำนวณหาสินทรัพย์เสี่ยงโดยนำมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลสุทธิของรายการนอกงบดุล คูณกับน้ำหนักความเสี่ยงที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามหลักเกณฑ์ในข้อ II

3. รายการนอกงบดุลประเภทอื่นที่ไม่ใช่สัญญาอนุพันธ์นอกตลาด

ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยคำนวณหายอดสุทธิของรายการนอกงบดุล โดยหักรายการนอกงบดุลแต่ละรายการด้วย Specific provision ของรายการนอกงบดุลนั้น แล้วจึงนำยอดสุทธิของรายการนอกงบดุลไปคูณด้วยค่าแปลงสภาพ (Credit conversion factor: CCF) ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในข้อ III เพื่อคำนวณหามูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลสุทธิ แล้วนำมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลสุทธิของรายการนอกงบดุลนั้น ไปคูณกับน้ำหนักความเสี่ยงที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามหลักเกณฑ์ในข้อ II เพื่อคำนวณหาสินทรัพย์เสี่ยง

4. ฐานะที่เกี่ยวข้องกับการชำระราคาและการส่งมอบที่ยังไม่เสร็จสิ้น (Unsettled transaction)

ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดไว้ในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับการค้ำประกันชำระราคาและการส่งมอบและธุรกรรม Non-delivery versus payment (Non-DvP) สำหรับธนาคารพาณิชย์

ในกรณีที่มีการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตสำหรับวิธี SSA (Credit risk mitigation : CRM) ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยสามารถปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตตามวิธีการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในข้อ IV

ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยมีสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลที่เป็นเงินตราต่างประเทศทุกประเภท ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยแปลงเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนปัจจุบันในวันที่รายงานตามอัตราแลกเปลี่ยนที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงิน

II. การกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์¹

ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยจัดประเภทสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลและใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยจำแนกเป็น 2 กรณี ได้แก่ 1. กรณีสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลที่ไม่ดี้อยคุณภาพ และ 2. กรณีลูกหนี้ดี้อยคุณภาพ

1. กรณีสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลที่ไม่ดี้อยคุณภาพ จำแนกเป็น 9 ประเภท ได้แก่

1.1 ลูกหนี้ภาครัฐบาล และธนาคารกลาง

1.1.1 ลูกหนี้รัฐบาลไทย และธนาคารแห่งประเทศไทย (รวมทั้ง กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย บริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด และสถาบันคุ้มครองเงินฝาก) ที่อยู่ในรูปสกุลเงินบาท สำหรับยอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุล ในส่วนที่ไม่เกินกว่าแหล่งเงินทุนที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยมีอยู่ในสกุลเงินบาท กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0

¹ หมายถึง สินทรัพย์และรายการนอกงบดุล

1.1.2 ลูกหนี้ภาครัฐบาล และธนาคารกลางของต่างประเทศที่อยู่ในรูปสกุลเงินของประเทศนั้น สำหรับยอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลในส่วนที่ไม่เกินกว่าแหล่งเงินทุนของธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยที่มีอยู่ในรูปสกุลเงินนั้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0

ในกรณียอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลของรัฐบาลในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปที่เป็นสกุลเงินยูโร ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยเทียบเคียงแหล่งเงินทุนที่เป็นสกุลเงินยูโรกับสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลสกุลเงินยูโรของรัฐบาลประเทศที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงตาม Local currency rating ที่ต่ำสุดก่อน

1.1.3 ลูกหนี้ภาครัฐบาล และธนาคารกลางของไทยและต่างประเทศที่อยู่ในรูปสกุลเงินของประเทศนั้น ๆ สำหรับยอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลในส่วนที่เกินกว่าแหล่งเงินทุนที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยมีอยู่ในสกุลเงินนั้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตามคะแนน Country risk classification ที่รัฐบาล และธนาคารกลางของประเทศนั้น ๆ ได้รับจาก OECD² และใช้น้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

คะแนน Country risk classification ของ OECD	0 – 1	2	3	4 - 6	7	ไม่มีคะแนน Country risk classification
น้ำหนักความเสี่ยง (ร้อยละ)	0	20	50	100	150	100

ทั้งนี้ ในการเปรียบเทียบยอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลกับแหล่งเงินทุนตามข้อ 1.1.1 – 1.1.3 ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยใช้ยอดสินทรัพย์หลังหัก Specific provision กรณีที่เป็นรายการนอกงบดุลประเภทสัญญาอนุพันธ์นอกตลาด ให้ใช้มูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์หลังหัก Specific provision และกรณีที่เป็นรายการนอกงบดุลที่ไม่ใช่สัญญาอนุพันธ์นอกตลาด ให้ใช้มูลค่ารายการนอกงบดุลหลังหัก Specific provision และคูณค่าแปลงสภาพตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับรายการนอกงบดุลนั้น

1.1.4 ลูกหนี้ภาครัฐบาล และธนาคารกลางของไทยและต่างประเทศที่อยู่ในรูปสกุลเงินตราต่างประเทศ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตามคะแนน Country risk classification ที่รัฐบาล และธนาคารกลางของประเทศนั้น ๆ ได้รับจาก OECD และให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามข้อ 1.1.3

² คะแนน Country risk classification ของ OECD หมายความว่า คะแนนที่เป็นเอกลักษณ์ของ Export credit agencies (ECAs) หลายแห่งที่ร่วมกันประเมินตาม Arrangement on guidelines for officially supported export credits และเปิดเผยทาง Website ของ OECD

1.1.5 ลูกหนี้ธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ (Bank for International Settlements) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund) ธนาคารกลางสหภาพยุโรป (European Central Bank) และสหภาพยุโรป (European Community) กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0

1.2 ลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ

1.2.1 ลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น³ องค์กรของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ⁴ (Non-central government public sector entities : PSEs) ในประเทศไทย กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตามประเภทของ PSEs ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

(1) ลูกหนี้ PSEs ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้สถาบันการเงิน

หมายความว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ ที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้สถาบันการเงินตามที่ระบุในข้อ 1.4 โดยจำแนกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่

(1.1) ลูกหนี้รัฐวิสาหกิจที่เป็นสถาบันการเงิน⁴

(1.2) ลูกหนี้ PSEs ที่ไม่เป็นสถาบันการเงิน ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐ และรัฐวิสาหกิจที่ไม่เป็นสถาบันการเงิน⁴

ทั้งนี้ ลูกหนี้ PSEs ที่ไม่เป็นสถาบันการเงินที่มีอายุตามสัญญาไม่เกิน 3 เดือน จะไม่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงที่ต่ำลงเหมือนลูกหนี้สถาบันการเงินที่ระบุในข้อ 1.4.3 แต่ให้กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตามข้อ 1.4.2

(2) ลูกหนี้ PSEs ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ธุรกิจเอกชน

หมายความว่า รัฐวิสาหกิจที่มีลักษณะเป็นธุรกิจที่จัดตั้งโดยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชน จำกัด⁴ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ธุรกิจเอกชนตามที่ระบุในข้อ 1.6

³ หมายความว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ได้แก่ (1) องค์กรบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) (2) เทศบาล

(3) องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) (4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

⁴ ตามรายชื่อที่ปรากฏในเอกสารแนบ 1.1 หรือที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดต่อไป

1.2.2 ลูกหนี้ PSEs ในต่างประเทศ

ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายชื่อย่อยกำหนดประเภท PSEs ตามผู้กำกับดูแลของประเทศที่ PSEs นั้นตั้งอยู่ และใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับลูกหนี้ PSEs ประเภทนั้น ๆ⁵

1.3 ลูกหนี้ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ

1.3.1 ลูกหนี้ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (Multilateral development banks : MDBs) ดังต่อไปนี้⁶ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0

- The World Bank Group comprised of the International Bank for Reconstruction and Development (IBRD) and the International Finance Corporation (IFC)
- The Asian Development Bank (ADB)
- The Africa Development bank (AfDB)
- The European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)
- The Inter-American Development Bank (IADB)
- The European Investment Bank (EIB)
- The European Investment Fund (EIF)
- The Nordic Investment Bank (NIB)
- The Caribbean Development Bank (CDB)
- The Islamic Development Bank (IDB)
- The Council of Europe Development Bank (CEDB)
- The International Finance Facility for Immunization (IFFIm)

1.3.2 ลูกหนี้ MDBs นอกเหนือจากที่ระบุในข้อ 1.3.1 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

⁵ ผู้กำกับดูแลของประเทศที่ PSEs ตั้งอยู่ อาจกำหนดให้ลูกหนี้ PSEs นั้น เป็นลูกหนี้ PSEs ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ภาครัฐบาล หรือลูกหนี้สถาบันการเงิน หรือลูกหนี้ธุรกิจเอกชน เป็นต้น ทั้งนี้ หากผู้กำกับดูแลของประเทศที่ PSEs ตั้งอยู่ กำหนดให้ลูกหนี้ PSEs เป็นลูกหนี้ PSEs ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ภาครัฐบาล ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายชื่อย่อยใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับลูกหนี้ภาครัฐบาลและธนาคารกลาง

⁶ ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจกำหนดรายชื่อลูกหนี้ MDBs ที่จะได้รับน้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับร้อยละ 0 เพิ่มเติมจากรายชื่อตามที่ระบุในข้อ 1.3.1 หาก BCBS มีการกำหนดรายชื่อ MDBs เพิ่มเติม

1.4 ลูกหนี้สถาบันการเงิน

1.4.1 ลูกหนี้สถาบันการเงิน หมายความว่า สถาบันการเงินไทยภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย เช่น ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ บริษัทบริหารสินทรัพย์⁷ และสถาบันการเงินของต่างประเทศที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้กำกับดูแลต่างประเทศ

1.4.2 ลูกหนี้สถาบันการเงินกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตามคะแนน Country risk classification ของภาครัฐบาล และธนาคารกลางของประเทศที่สถาบันการเงินนั้นจดทะเบียนจัดตั้ง โดยใช้น้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

คะแนน Country risk classification ของ OECD	0 - 1	2	3	4 - 6	7	ไม่มีคะแนน Country risk classification
น้ำหนักความเสี่ยง (ร้อยละ)	20	50	100	100	150	100

1.4.3 ลูกหนี้สถาบันการเงิน ที่อยู่ในรูปสกุลเงินของประเทศนั้น และมีอายุตามสัญญา (Original maturity) ไม่เกิน 3 เดือน⁸ สำหรับยอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลในส่วนที่ไม่เกินกว่าแหล่งเงินทุนที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยมีอยู่ในสกุลเงินนั้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 20 โดยไม่คำนึงถึง Country risk classification ของภาครัฐบาล และธนาคารกลางของประเทศนั้น สำหรับส่วนที่เกินกว่าแหล่งเงินทุน กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงโดยพิจารณาจากคะแนน Country risk classification ของภาครัฐบาลและธนาคารกลางของประเทศที่สถาบันการเงินนั้นจดทะเบียนจัดตั้งอยู่ และใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามข้อ 1.4.2

ทั้งนี้ ในการเปรียบเทียบยอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลกับแหล่งเงินทุน ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยใช้หลักการเดียวกันกับในข้อ 1.1

⁷ หมายความว่า บริษัทบริหารสินทรัพย์ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. 2541

⁸ หมายรวมถึง เงินฝากประเภทออมทรัพย์ เงินฝากกระแสรายวัน เงินฝากในบัญชี Nostro เงินให้ผู้มีประเภทชำระคืนเมื่อทวงถาม (Call loan) และเงินเบิกเกินบัญชี (O/D) แต่ไม่นับรวมลูกหนี้ที่มีการ Roll over

1.5 ลูกหนี้บริษัทหลักทรัพย์

กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้บริษัทหลักทรัพย์ เหมือนกับลูกหนี้สถาบันการเงินตามที่กำหนดในข้อ 1.4

1.6 ลูกหนี้ธุรกิจเอกชน

1.6.1 ลูกหนี้ธุรกิจเอกชน หมายความว่า ลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชน จำกัด และให้หมายความรวมถึงลูกหนี้บุคคลธรรมดาหรือกลุ่มบุคคล⁹ ที่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อใช้ในธุรกิจ และลูกหนี้ธุรกิจขนาดเล็ก ที่มีคุณสมบัติไม่เข้าเกณฑ์ลูกหนี้รายย่อยตามที่ระบุในข้อ 1.7.1 ทั้งนี้ ไม่รวมถึงลูกหนี้ที่จัดเป็นลูกหนี้ตามข้อ 1.1 – 1.5 และข้อ 1.7 แล้ว

1.6.2 ลูกหนี้ธุรกิจเอกชนกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่สินทรัพย์และรายการนอกงบดุลตามข้อ 1.1 – 1.6 ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 150 และมีการกันสำรองไว้แล้ว ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยใช้น้ำหนักความเสี่ยงที่ลดลงได้ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ดังนี้

(1) หากสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลดังกล่าวมี Specific provision ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 150

(2) หากสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลดังกล่าวมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป แต่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

(3) หากสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลดังกล่าวมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50

นอกจากนี้ ในกรณีที่สินทรัพย์และรายการนอกงบดุลตามข้อ 1.1 – 1.6 ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 หากมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50

⁹ กลุ่มบุคคล หมายความว่า การที่บุคคลธรรมดาเกินกว่า 1 คนร่วมกัน

1.7 ลูกหนี้รายย่อย

1.7.1 ลูกหนี้รายย่อยที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ครบทุกข้อ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 75

(1) Orientation criterion เป็นสินเชื่อที่ให้แก่ บุคคลธรรมดา กลุ่มบุคคล หรือธุรกิจขนาดเล็ก

ทั้งนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยกำหนดเกณฑ์ภายในที่ เหมาะสมในการพิจารณาธุรกิจขนาดเล็ก ซึ่งต้องสอดคล้องกับแนวปฏิบัติในการให้สินเชื่อและ การบริหารความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย

(2) Product criterion เป็นการให้สินเชื่อในรูปแบบของวงเงินหมุนเวียน (Revolving credit) หรือวงเงินสินเชื่อ (Line of credit) ซึ่งรวมถึงบัตรเครดิต วงเงินเบิกเกินบัญชี (O/D) สินเชื่อบุคคล สินเชื่อเช่าซื้อ หรือการระดมทุน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงเงินลงทุนในตราสารหนี้หรือ ตราสารทุนของบริษัททั้งที่เป็นบริษัทจดทะเบียน และไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

(3) Granularity criterion มีการกระจายตัวของสินเชื่อในพอร์ตสินเชื่อ รายย่อยในระดับที่จะลดความเสี่ยงได้ โดยวงเงินรวมสินเชื่อและการก่อการระดมทุนที่ให้แก่ลูกหนี้ รายย่อยแต่ละรายและผู้ที่เกี่ยวข้อง¹⁰ ต้องมีไม่เกินร้อยละ 0.2 ของยอดรวมวงเงินทั้งสิ้นของเงิน ให้สินเชื่อรายย่อยและการก่อการระดมทุนที่ให้แก่ลูกหนี้รายย่อยที่เข้าเกณฑ์ทั้งหมด ซึ่งรวมสินเชื่อ เพื่อที่อยู่อาศัยที่เข้าหลักเกณฑ์ลูกหนี้รายย่อยตามข้อ 1.8.3 และข้อ 1.8.4 ด้วย แต่ไม่รวมวงเงินที่ ให้แก่ลูกหนี้รายย่อยที่เป็นสินเชื่อค้ำประกัน

(4) Low value of individual exposure วงเงินรวมสินเชื่อและ การก่อการระดมทุนที่ให้แก่ลูกหนี้รายย่อยแต่ละรายและผู้เกี่ยวข้องต้องไม่เกิน 50 ล้านบาท

ทั้งนี้ ในการคำนวณวงเงินทั้งสิ้นที่ให้แก่ลูกหนี้รายย่อยแต่ละรายและ ผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยนับรวมรายการนอกงบดุลที่ไม่ใช่สัญญาอนุพันธ์นอกตลาด ทุกประเภทที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยให้แก่ลูกหนี้รายย่อย โดยใช้มูลค่าก่อนคุณค่าแปลงสภาพ

¹⁰ ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยอ้างอิงคำนิยามของผู้ที่เกี่ยวข้อง ตามที่ระบุในมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ทั้งนี้ หากธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยสามารถพิสูจน์ได้ว่าใช้ความระมัดระวังด้วยความรอบคอบในการตรวจสอบผู้ที่เกี่ยวข้องแล้ว แต่ไม่สามารถทราบได้ จึงทำให้ไม่ได้นับรวมผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน ให้ถือว่าธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยมิได้ กระทำ ความผิด

สำหรับลูกหนี้รายย่อยประเภทธุรกิจขนาดเล็ก ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยนับรวมมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ของสัญญาอนุพันธ์นอกตลาดด้วย

อย่างไรก็ดี ในกรณีที่ลูกหนี้รายย่อยรายใดรายหนึ่งมีวงเงินหลายประเภท และเมื่อนับวงเงินรวมของลูกหนี้รายย่อยทุกวงเงินแล้วเกินกว่า 50 ล้านบาท ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยยังคงจัดขอดหนี้บัตรเครดิตของลูกหนี้ดังกล่าวไว้ในประเภทลูกหนี้รายย่อยที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 75 ได้ สำหรับขอดหนี้ที่เหลือ ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยแยกขอดหนี้ตามประเภทของวงเงินและกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 ทั้งนี้ หากธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยไม่สามารถแยกขอดหนี้บัตรเครดิตออกจากขอดหนี้อื่น ๆ ได้ ให้กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 สำหรับขอดหนี้ทั้งจำนวน

1.7.2 ลูกหนี้บุคคลธรรมดาหรือกลุ่มบุคคลที่ไม่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อใช้ในธุรกิจที่มีคุณสมบัติไม่เข้าเกณฑ์ข้อหนึ่งข้อใดของลูกหนี้รายย่อยตามที่ระบุในข้อ 1.7.1 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

1.7.3 ลูกหนี้บุคคลธรรมดาหรือกลุ่มบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อใช้ในธุรกิจ และลูกหนี้ธุรกิจขนาดเล็กที่มีคุณสมบัติไม่เข้าเกณฑ์ข้อหนึ่งข้อใดของลูกหนี้รายย่อยตามที่ระบุในข้อ 1.7.1 ให้จัดเป็นลูกหนี้ธุรกิจเอกชนตามข้อ 1.6

1.8 สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

1.8.1 สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่มีคุณสมบัติเป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อ 1.8.1(1) – 1.8.1(5) ดังต่อไปนี้ครบทุกข้อ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 35

(1) เป็นสินเชื่อที่ให้แก่มูลุ่ที่เป็นบุคคลธรรมดาหรือกลุ่มบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อซื้ออยู่อาศัยเป็นหลัก โดยธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยมีหน้าที่ดูแลให้ลูกหนี้ใช้สินเชื่อให้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์

(2) เป็นสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยรับจำนองที่ดินและ/หรือสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งรวมถึงที่อยู่อาศัยที่มีลักษณะเป็นห้องชุด นั้น เป็นประกันลำดับหนึ่ง

(3) ที่ดินและ/หรือสิ่งปลูกสร้างที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยรับจำนองตาม (2) นั้น ต้องมีมูลค่าไม่ต่ำกว่ายอดเงินให้สินเชื่อคงค้าง รวมดอกเบี้ยค้างรับ

(4) ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามแนวนโยบายว่าด้วยการประเมินมูลค่าหลักประกันและอสังหาริมทรัพย์รอกการขายที่ได้มาจากการชำระหนี้ของสถาบันการเงิน และแนวนโยบายว่าด้วยการให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจบางประเภท ในส่วนที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อเพื่อการจัดหาที่อยู่อาศัย

(5) มีอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน (Loan to Value ratio - LTV ratio) ตามที่กำหนดในตารางต่อไปนี้

ประเภทที่อยู่อาศัย	LTV ratio
(5.1) กรณีหลักประกันมีราคาซื้อขายต่ำกว่า 10 ล้านบาท	
(5.1.1) ที่อยู่อาศัยแนวสูง (เช่น ห้างชุด หรือคอนโดมิเนียม) สำหรับสัญญาจะซื้อจะขายตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 เป็นต้นไป	ไม่เกินร้อยละ 90
(5.1.2) ที่อยู่อาศัยแนวราบ (เช่น บ้านเดี่ยว ทาวน์เฮาส์ บ้านแฝด) สำหรับสัญญาจะซื้อจะขายตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2555 เป็นต้นไป	ไม่เกินร้อยละ 95
(5.2) กรณีหลักประกันมีราคาซื้อขายตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป	ไม่เกินร้อยละ 80

ทั้งนี้ ข้อกำหนดเกี่ยวกับ LTV ratio ตามข้อ 1.8.1 (5.1) ไม่บังคับใช้กับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่เป็นสวัสดิการของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจซึ่งเป็นทางคำปกติของธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย หรือสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยลักษณะอื่นตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

1.8.2 สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่มีคุณสมบัติเข้าเกณฑ์ตามข้อ 1.8.1(1) – 1.8.1(4) ทุกข้อ แต่มี LTV ratio เกินกว่าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามที่ระบุในข้อ 1.8.1(5) กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 75

ทั้งนี้ หากสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยส่วนที่มี LTV ratio เกินกว่าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามที่ระบุในข้อ 1.8.1(5) แต่ได้รับการค้ำประกันจากบริษัทประกันสินเชื่อที่อยู่อาศัย (Mortgage insurance) ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นชอบ ซึ่งสามารถค้ำประกันความเสี่ยงได้จริง¹¹ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 35 สำหรับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยนั้นทั้งจำนวน

¹¹ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของ Mortgage insurance ที่ธนาคารพาณิชย์สามารถนำผลจากการค้ำประกันมาใช้ประกอบการปรับลดน้ำหนักความเสี่ยงของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยข้างต้นต่อไป

1.8.3 สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่มีคุณสมบัติเป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อ 1.8.1(5) แต่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อหนึ่งข้อใดตาม 1.8.1(1) – 1.8.1(4) กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงดังนี้

(1) กรณีสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ลูกหนี้รายย่อยตามข้อ 1.7 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 75

(2) กรณีสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยมีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ลูกหนี้รายย่อยตามข้อ 1.7 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

1.8.4 สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อ 1.8.1(5) และไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อหนึ่งข้อใดตาม 1.8.1(1) – 1.8.1(4) กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตามข้อ 1.8.3

1.9 สินทรัพย์อื่น

1.9.1 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 สำหรับ

- เงินสดที่เป็นเงินบาทและเงินตราต่างประเทศ
- ยอดเหลือมอบบัญชีระหว่างสำนักงานของธนาคารพาณิชย์นั้น
- ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า
- สินทรัพย์ที่เกิดจากการวัดมูลค่ายุติธรรมของสัญญาอนุพันธ์ (Mark to market)
- รายการสินทรัพย์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้หักออกจากเงินกองทุนแล้ว เช่น ค่าความนิยม สินทรัพย์ประเภทเงินได้รอตัดบัญชี เป็นต้น

1.9.2 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 20 สำหรับ

- รายการเงินสดระหว่างเรียกเก็บซึ่งเป็นรายการย่อยในรายการเงินสดของบุคคล ได้แก่ ตราสารที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามที่อยู่ในระหว่างเรียกเก็บ และตราสารซึ่งจะต้องเรียกเก็บตามระเบียบการหักบัญชีระหว่างธนาคารซึ่งจะเรียกเก็บได้ภายในวันทำการถัดไป เช่น ดราฟต์ และเช็คธนาคารที่ยังไม่ได้นำไปหักบัญชีแต่ได้เครดิตบัญชีให้ลูกค้าแล้ว และเช็ครอส่งคืน
- เงินลงทุนในหลักทรัพย์ หรือหน่วยลงทุน รวมทั้งผลตอบแทนค้างรับเฉพาะจำนวนเงินที่กระทรวงการคลังทำสัญญาให้ความคุ้มครองหรือตกลงเป็นผู้รับความเสี่ยง เช่น กองทุนวายุภักษ์หนึ่ง

1.9.3 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 สำหรับ

- เงินลงทุนในตราสารทุน (Equity exposure) รวมถึงเงินลงทุนในใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นของบริษัททั้งที่จดทะเบียนและไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
- หน่วยลงทุนในกองทุนรวม ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยอาจกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตาม ประเภท สัดส่วน และจำนวนของสินทรัพย์ที่กองทุนของหน่วยลงทุนนั้นลงทุนจริง (Look-through) ได้ โดยธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยต้องสามารถคำนวณมูลค่าสุทธิของสินทรัพย์ดังกล่าวในแต่ละวันได้
- ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ สินทรัพย์ประจำอื่น ๆ และทรัพย์สินรอการขาย
- สินทรัพย์อื่นที่ไม่ได้กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงไว้เป็นอย่างอื่น

2. กรณีลูกหนี้ด้อยคุณภาพ

กรณีธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยจัดชั้นสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลประเภท 1.1 – 1.8 ข้างต้นเป็นลูกหนี้ด้อยคุณภาพ ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยใช้น้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 150 ยกเว้นสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ตามข้อ 1.8.1 และ 1.8.2 ที่ถูกจัดชั้นเป็นลูกหนี้ด้อยคุณภาพ ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยใช้น้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

อย่างไรก็ตาม กรณีที่ลูกหนี้ด้อยคุณภาพดังกล่าวมี Specific provision เป็นสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยใช้น้ำหนักความเสี่ยงที่ลดลงได้ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ดังนี้

2.1 ลูกหนี้ด้อยคุณภาพในส่วนที่ไม่มีการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในหลักเกณฑ์เรื่องการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตในหัวข้อ IV ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยกำหนดน้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

2.1.1 กรณีมี Specific provision ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 150

2.1.2 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป แต่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

2.1.3 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น และค้างชำระไม่เกิน 1 ปี กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50

2.1.4 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้าง ทั้งสิ้น แต่ค้างชำระเกิน 1 ปี กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

2.2 ลูกหนี้ด้วยคุณภาพในส่วนที่มีหลักประกันประเภท (1) อสังหาริมทรัพย์เพื่อการพาณิชย์ (Commercial real estate: CRE) (2) อสังหาริมทรัพย์เพื่อที่อยู่อาศัย (Residential real estate: RRE) และ (3) ลูกหนี้การค้าหรือลูกหนี้การเงินของลูกหนี้ของธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย (Receivable)¹² ซึ่งไม่เข้าข่ายประเภทหลักประกันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้นำมาปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตสำหรับวิธี SSA เป็นประกันเต็มจำนวน กำหนดน้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

2.2.1 กรณีมี Specific provision ต่ำกว่าร้อยละ 15 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 150

2.2.2 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 15 ขึ้นไป แต่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

2.2.3 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น และค้างชำระไม่เกิน 1 ปี กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50

2.2.4 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น แต่ค้างชำระเกิน 1 ปี กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

2.3 สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 35 ตามที่ระบุในข้อ 1.8.1 และ 1.8.2 ที่เป็นสินเชื่อด้วยคุณภาพ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

2.3.1 กรณีมี Specific provision ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

2.3.2 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50

2.4 สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 75 ตามที่ระบุในข้อ 1.8.2 ที่เป็นสินเชื่อด้วยคุณภาพ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

¹² ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยอ้างอิงคำจำกัดความและเกณฑ์ปฏิบัติของหลักประกันประเภท CRE RRE และ Receivable ของธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับธนาคารพาณิชย์โดย Internal Ratings-Based Approach (วิธี IRB)

2.4.1 กรณีมี Specific provision ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

2.4.2 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป แต่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 75

2.4.3 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50

III. การคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลสำหรับรายการนอกงบดุล

ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยแปลงรายการนอกงบดุลทุกรายการให้มีมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลตามวิธีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยจำแนกออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. รายการนอกงบดุลประเภทสัญญาอนุพันธ์นอกตลาด

ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยอ้างอิงวิธีการคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลตามที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลสำหรับสัญญาอนุพันธ์นอกตลาด

2. รายการนอกงบดุลที่ไม่ใช่สัญญาอนุพันธ์นอกตลาด

ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลโดยคูณรายการนอกงบดุลนั้น ด้วยค่าแปลงสภาพ (Credit conversion factor: CCF) ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในเอกสารแนบ 2

IV. การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตสำหรับวิธี SSA (Credit risk mitigation : CRM)

1. เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

1.1 เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำด้านกฎหมาย

1.1.1 ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยต้องมีเอกสารหรือสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตซึ่งมีผลผูกพันกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และสามารถใช้อย่างบังคับได้ตามกฎหมายโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายอื่น

1.1.2 ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยต้องมีกระบวนการและระบบในการพิจารณาถึงเงื่อนไขด้านกฎหมาย การติดตามทบทวนว่าเอกสารหรือสัญญาดังกล่าวยังมีผลบังคับใช้ได้ตามกฎหมายอย่างต่อเนื่อง

1.2 ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยต้องมีกระบวนการในการควบคุมความเสี่ยงอื่นที่อาจเกิดขึ้นจากการนำวิธีการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตมาใช้ เช่น ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ความเสี่ยงด้านตลาด ความเสี่ยงที่เกิดจากการกระจุกตัวของความเสี่ยงด้านเครดิต เป็นต้น

ทั้งนี้ หากธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยไม่มีการควบคุมความเสี่ยงอื่นที่อาจเกิดขึ้นจากการนำวิธีการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตมาใช้ ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจพิจารณากำหนดให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยดำรงเงินกองทุนเพิ่มเติม หรือดำเนินมาตรการต่าง ๆ ตามที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการกำกับดูแลเงินกองทุนโดยทางการ

1.3 ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยต้องปฏิบัติตามเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลในเรื่องการปรับลดความเสี่ยงตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์

1.4 น้ำหนักความเสี่ยงหลังปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตต้องไม่สูงกว่าน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้ก่อนปรับลดความเสี่ยง

2. ประเภทของการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

การปรับลดความเสี่ยงที่ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยนำมาใช้ปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี SSA มี 2 ประเภทหลัก ได้แก่ 1) หลักประกันทางการเงิน (Financial collateral) และ 2) การค้ำประกัน (Guarantee)

2.1 หลักประกันทางการเงิน (Financial collateral)

2.1.1 เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการนำหลักประกันทางการเงินมาปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยต้องปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำ นอกเหนือจากเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตตามข้อ IV. 1 ดังนี้

(1) ลูกหนี้ต้องนำหลักประกันทางการเงินมาวางเป็นประกันอย่างน้อยตลอดอายุของภาระหนี้ และต้องมีการประเมินราคายุติธรรมของหลักประกันทางการเงินอย่างน้อยทุก 6 เดือน

(2) ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยต้องมีวิธีในการประเมินและตรวจสอบว่าหลักประกันต้องไม่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (Positive correlation) กับลูกหนี้อย่างมีนัยสำคัญ เช่น ไม่นับหลักทรัพย์ที่ออกโดยลูกหนี้เองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้มาเป็นหลักประกัน เพราะถือว่าไม่สามารถป้องกันความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(3) ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยต้องกำหนดกระบวนการและระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจนในการขายหลักประกันทางการเงินเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยมีสิทธิตามกฎหมายที่จะสามารถขายหลักประกันได้ทันที

(4) กรณีที่ฝากหลักประกันไว้กับผู้ดูแลและเก็บรักษาหลักทรัพย์ (Custodian) ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยต้องมั่นใจว่าผู้ดูแลและเก็บรักษาหลักทรัพย์มีกระบวนการที่รัดกุมในการแยกหลักทรัพย์ที่เป็นหลักประกันของบุคคลอื่นที่ฝากไว้ ออกจากสินทรัพย์ของตนเอง

(5) ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยต้องดำรงเงินกองทุนสำหรับธุรกรรมที่มีหลักประกันทั้งสองขา เช่น ธุรกรรมขายโดยมีสัญญาว่าจะซื้อคืน/ซื้อโดยมีสัญญาว่าจะขายคืน และธุรกรรมยืม/ให้ยืมหลักทรัพย์ (Repo-style transaction) เช่นเดียวกันกับการวางหลักประกันสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์นอกตลาดและการให้กู้ยืมอื่น ๆ¹³

¹³ ตัวอย่างเช่น ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย ทำ (1) ธุรกรรม Repo กับคู่สัญญา ก. กล่าวคือ ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยกู้ยืมเงินจากคู่สัญญา ก. โดยให้ตราสาร a เป็นหลักประกัน และ (2) ธุรกรรม Reverse-Repo กับคู่สัญญา ข. กล่าวคือ ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยให้กู้ยืมเงินแก่คู่สัญญา ข. โดยได้รับตราสาร b เป็นหลักประกัน ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยจะต้องดำรงเงินกองทุนสำหรับทั้งสองธุรกรรม โดยสำหรับธุรกรรม (1) นั้น ความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยอยู่ที่กรณีตราสาร a ที่นำไปวางเป็นประกันมีมูลค่ามากกว่าเงินสดที่ได้รับจากคู่สัญญา ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยยังคงต้องดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงของผู้ออกตราสาร a ด้วย ส่วนธุรกรรม (2) ความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยอยู่ที่การให้กู้ยืมเงินเหมือนสินเชื่อปกติ โดยมีหลักประกันเป็นตราสาร b ซึ่งอาจมีการเสื่อมของมูลค่าตราสาร b ได้

- ธุรกรรมอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ได้แก่ ธุรกรรม Securities borrowing and lending (SBL) ตัวอย่างเช่น ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยทำ (1) ธุรกรรมยืมตราสาร A จากคู่สัญญา ค. โดยให้ตราสาร B เป็นหลักประกัน และ (2) ธุรกรรมให้ยืมตราสาร C แก่คู่สัญญา ง. โดยได้รับตราสาร D เป็นหลักประกัน ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยจะต้องดำรงเงินกองทุนสำหรับทั้งสองธุรกรรม โดยสำหรับธุรกรรม (1) นั้น ความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยอยู่ที่คู่สัญญาไม่สามารถส่งคืนหลักประกัน B ที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยนำไปใช้เป็นหลักประกันในการกู้ยืมตราสาร A ซึ่งอาจมีมูลค่ามากกว่าตราสาร A ส่วนธุรกรรม (2) ความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยอยู่ที่คู่สัญญาไม่สามารถส่งคืนหลักทรัพย์ C ที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยให้ยืมไป ซึ่งอาจมีมูลค่ามากกว่าตรา

(6) กรณีที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยทำหน้าที่เป็นตัวแทนหรือนายหน้า (Agent) ในการทำธุรกรรม Repo-style transaction ให้กับลูกค้าของธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย และมีบุคคลอื่นเป็นคู่สัญญา โดยธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย เป็นผู้ค้ำประกันว่าบุคคลอื่นที่เป็นคู่สัญญากับลูกค้าจะไม่ผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยจะมีความเสี่ยงเสมือนธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยเป็นคู่สัญญากับลูกค้าเอง ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธุรกรรมดังกล่าวด้วย

2.1.2 ประเภทของหลักประกันทางการเงิน (Eligible financial collateral)

ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยใช้หลักประกันทางการเงินซึ่งมีคุณสมบัติเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย และสามารถหามูลค่าหรือราคาตลาดเพื่อนำมาปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต ดังต่อไปนี้

(1) เงินสด เงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยผู้ให้กู้ บัตรเงินฝาก (Certificates of deposit) หรือตั๋วเงินเพื่อผู้ยืมจากประชาชนที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยผู้ให้กู้¹⁴ รวมทั้ง เงินสดที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยได้รับเป็นประกันจาก Credit linked notes First to default CLN และ Proportionate CLN ที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยออกเพื่อโอนความเสี่ยงด้านเครดิตของลูกค้าในบัญชีเพื่อการธนาคาร

(2) ทองคำ

(3) ตราสารหนี้ที่ออกโดยรัฐบาลและธนาคารกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐ รัฐวิสาหกิจ (Non-central government public sector entities : PSEs) ที่ผู้กำกับดูแลกำหนดให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้รัฐบาล และธนาคารเพื่อการพัฒนา ระหว่างประเทศ (Multilateral development banks : MDBs) ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 โดยตราสารหนี้ที่จะนำมาเป็นหลักประกันทางการเงินต้องได้รับคะแนน Country risk classification ของ OECD ดีกว่าหรือเทียบเท่าคะแนนระดับ 4 ขึ้นไป

สาร D ที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยรับเป็นประกัน ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยยังคงต้องดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงของผู้ออกตราสาร B และ C ด้วย

¹⁴ สำหรับกรณีที่เป็นเงินฝาก บัตรเงินฝากหรือตั๋วเงินเพื่อผู้ยืมจากประชาชนที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยผู้ให้กู้ ได้ฝากไว้กับสถาบันการเงินอื่น ในลักษณะที่เป็น Non-custodial arrangement และได้จำหน่ายหรือโอนสิทธิเงินฝากดังกล่าวให้แก่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยผู้ให้กู้ ซึ่งการจำหน่ายหรือโอนสิทธิดังกล่าวไม่มีเงื่อนไขและไม่สามารถยกเลิกได้ ให้กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงสำหรับยอดธุรกรรมส่วนที่มีหลักประกัน ตามน้ำหนักความเสี่ยงของสถาบันการเงินอื่นซึ่งเป็นผู้ดูแลรักษาเงินฝาก

ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่อนุญาตให้ปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต หากยอดธุรกรรมและหลักประกันมีความแตกต่างด้านอายุสัญญา และความแตกต่างด้านสกุลเงิน

2.1.3 วิธีคำนวณการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตด้วยหลักประกันทางการเงิน

ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยใช้หลักการคำนวณตามวิธี Simple โดยใช้ น้ำหนักความเสี่ยงของหลักประกันแทนน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้สำหรับยอดธุรกรรมในส่วนที่มีหลักประกัน และให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้เองสำหรับยอดธุรกรรมในส่วนที่เหลือที่ไม่มีหลักประกัน ดังนี้

(1) กรณีสินทรัพย์ในงบดุล

ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยแบ่งยอดสุทธิของธุรกรรมซึ่ง หมายถึง ยอดสินทรัพย์หักด้วยเงินสำรองที่กั้นไว้แล้ว (Specific provision) ออกเป็น 2 ส่วน และคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงดังนี้

(1.1) ยอดสุทธิส่วนที่มีหลักประกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับมูลค่าอายุธรรมของหลักประกันทางการเงิน ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยคูณด้วยน้ำหนักความเสี่ยงของหลักประกันทางการเงิน โดยอ้างอิงน้ำหนักความเสี่ยงในข้อ II แทนน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้

(1.2) ยอดสุทธิส่วนที่ไม่มีหลักประกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับส่วนต่างระหว่างยอดสุทธิของธุรกรรม และยอดสุทธิส่วนที่มีหลักประกัน ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยคูณด้วยน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้

(2) กรณีรายการนอกงบดุลประเภทสัญญาอนุพันธ์นอกตลาด

ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยแบ่งยอดสุทธิของธุรกรรม ซึ่ง หมายถึง มูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลหักด้วย Specific provision ออกเป็น 2 ส่วน และคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงดังนี้

(2.1) ยอดสุทธิส่วนที่มีหลักประกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับมูลค่าอายุธรรมของหลักประกันทางการเงิน ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยคูณด้วยน้ำหนักความเสี่ยงของหลักประกันทางการเงิน โดยอ้างอิงน้ำหนักความเสี่ยงในข้อ II แทนน้ำหนักความเสี่ยงของคู่สัญญา

(2.2) ยอดสุทธิส่วนที่ไม่มีหลักประกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับส่วนต่างระหว่างยอดสุทธิของธุรกรรม และยอดสุทธิส่วนที่มีหลักประกัน ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย คุณด้วยน้ำหนักความเสี่ยงของคู่สัญญา

(3) กรณีรายการนอกงบดุลประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สัญญาอนุพันธ์นอกตลาด

ให้ธนาคารพาณิชย์แบ่งยอดสุทธิของธุรกรรม ซึ่งหมายถึง จำนวนเงินตามสัญญา หัก Specific provision แล้วคูณด้วยค่าแปลงสภาพ (Credit conversion factor : CCF) ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ออกเป็น 2 ส่วน และคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง ดังนี้

(3.1) ยอดสุทธิส่วนที่มีหลักประกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับมูลค่ายุติธรรมของหลักประกันทางการเงิน คูณด้วยค่าแปลงสภาพของรายการนอกงบดุลที่จะปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต ให้ธนาคารพาณิชย์คูณยอดสุทธิดังกล่าว ด้วยน้ำหนักความเสี่ยงของหลักประกันทางการเงิน โดยอ้างอิงน้ำหนักความเสี่ยงในข้อ II แทนน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้

(3.2) ยอดสุทธิส่วนที่ไม่มีหลักประกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับส่วนต่างระหว่างยอดสุทธิของธุรกรรม และยอดสุทธิส่วนที่มีหลักประกัน ให้ธนาคารพาณิชย์นำไปคูณกับน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้

2.1.4 น้ำหนักความเสี่ยงขั้นต่ำสำหรับยอดสุทธิส่วนที่มีหลักประกัน

น้ำหนักความเสี่ยงของยอดสุทธิส่วนที่มีหลักประกันต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 ยกเว้นกรณีต่อไปนี้ ที่อนุญาตให้น้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับร้อยละ 0

(1) หลักประกันที่เป็นเงินสดหรือหลักประกันคล้ายเงินสดตามข้อ 2.1.2 (1)

(2) หลักประกันที่เป็นหลักทรัพย์ของภาครัฐบาล ธนาคารกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐ และรัฐวิสาหกิจที่มีน้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับ 0 โดยมูลค่าของหลักประกันได้ถูกคิดลดด้วยอัตราร้อยละ 20 แล้ว

2.2 การค้ำประกัน (Guarantee)

2.2.1 เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำด้านปฏิบัติการสำหรับการค้ำประกัน

การค้ำประกันที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยนำมาใช้ในการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) การค้ำประกันนั้นต้องสามารถเรียกร้องจากผู้ค้ำประกันได้โดยตรง และต้องมีการระบุถึงสินทรัพย์หรือกลุ่มของสินทรัพย์ที่ได้รับการค้ำประกันไว้อย่างชัดเจน เพื่อแสดงถึงขอบเขตของการค้ำประกันซึ่งไม่สามารถโต้แย้งได้

(2) สัญญาค้ำประกันต้องไม่มีเงื่อนไขยินยอมให้ผู้ค้ำประกันสามารถยกเลิกสัญญาหรือขอเพิ่มค่าค้ำประกัน อันเนื่องจากคุณภาพของสินทรัพย์ที่ต้องการป้องกันความเสี่ยงนั้นเสื่อมลงเพียงฝ่ายเดียวได้¹⁵ ยกเว้น กรณีที่ผู้ได้รับการค้ำประกันไม่จ่ายชำระเงินตามข้อตกลงในสัญญาดังกล่าว

(3) สัญญาค้ำประกันต้องไม่มีเงื่อนไขในสัญญาที่อยู่นอกเหนือการควบคุมโดยตรงของธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย ซึ่งปกป้องผู้ค้ำประกันจากภาวะผูกพันที่ต้องจ่ายชดเชยความเสียหายภายในเวลาอันสมควรเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ หรือมีเหตุการณ์ที่กำหนดขึ้นเกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้ (Credit event)

(4) เมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้ของลูกหนี้ ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยต้องมีสิทธิไล่เบี้ยกับผู้ค้ำประกันตามสัญญาและมีสิทธิได้รับการชดเชยจากผู้ค้ำประกัน โดยยังไม่จำเป็นต้องใช้วิธีทางศาลเพื่อให้ได้รับการชดเชยนั้น¹⁶ ทั้งนี้ ผู้ค้ำประกันอาจจ่ายชดเชยแก่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยเป็นเงินก้อนทั้งจำนวน หรือมีภาระที่ต้องจ่ายชดเชยให้แก่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยในอนาคตตามสัญญาค้ำประกันนั้น

(5) การค้ำประกันต้องมีเอกสารที่อ้างสิทธิได้จริงตามกฎหมายจากผู้ค้ำประกัน

(6) การค้ำประกันควรครอบคลุมการชำระเงินทุกประเภทของลูกหนี้ที่ระบุอยู่ในสัญญา

(7) กรณีที่มีการค้ำประกันเพียงบางส่วน เช่น การค้ำประกันเฉพาะส่วนเงินต้น ไม่ค้ำประกันดอกเบี้ย และค่าใช้จ่ายอื่น เป็นต้น ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยจัดยอด

¹⁵ เงื่อนไขการเรียกร้องได้ตามสิทธิ ไม่ได้กำหนดว่ายอดสุทธิธุรกรรม และการค้ำประกันจะต้องมีอายุสัญญาเท่ากัน ซึ่งโดยทั่วไปอายุสัญญาที่ได้มีการตกลงก่อนแล้ว ไม่ควรมีอายุสัญญาที่น้อยลงตามการค้ำประกันที่ทำสัญญาในภายหลัง

¹⁶ ในกรณีที่ผู้ค้ำประกันเป็นบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้การค้ำประกันดังกล่าวมีผลในการปรับลดความเสี่ยง แม้ว่าหลักเกณฑ์ของบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมกำหนดให้ต้องดำเนินการค้ำประกันลูกหนี้ก่อน

ธุรกรรมส่วนที่ไม่ได้รับการค้ำประกันนี้เป็นยอดธุรกรรมส่วนที่ไม่มีหลักประกันตามวิธีการสำหรับ
ข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงแบบเป็นสัดส่วน (Proportional cover) ตามข้อ 5

2.2.2 ประเภทของผู้ค้ำประกัน

ผู้ค้ำประกันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้นำมาปรับลดความ
เสี่ยงด้านเครดิต ได้แก่ รัฐบาลและธนาคารกลาง¹⁷ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐ
รัฐวิสาหกิจ และองค์กรอื่นที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงไม่เกินร้อยละ 20 ทั้งนี้ ผู้ค้ำประกันต้องมีน้ำหนัก
ความเสี่ยงต่ำกว่าลูกหนี้

2.2.3 วิธีการคำนวณการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตโดยการค้ำประกัน

(1) ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยแบ่งยอดสุทธิของธุรกรรมออก
เป็น 2 ส่วน โดยส่วนที่ได้รับการค้ำประกันให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงของผู้ค้ำประกัน และส่วนที่เหลือ
ให้ถือว่าเป็นส่วนที่ไม่ได้รับการค้ำประกันและให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้

(2) เนื่องจากธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยง
ร้อยละ 0 สำหรับเงินให้สินเชื่อหรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลหรือธนาคารกลางของประเทศใด ๆ
(ทุกประเทศ) ที่เป็นสกุลเงินของประเทศนั้นและไม่เกินกว่าแหล่งเงินทุนที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย
มีอยู่ในเงินสกุลนั้น ดังนั้น เงินให้สินเชื่อหรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่รัฐบาลหรือธนาคารกลาง
ดังกล่าวค้ำประกัน ที่เป็นสกุลเงินของประเทศนั้น และไม่เกินกว่าแหล่งเงินทุนที่ธนาคารพาณิชย์
เพื่อรายย่อยมีอยู่ในเงินสกุลนั้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 เช่นเดียวกัน

3. กรณีมีการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตหลายประเภท

3.1 กรณีธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยมีการปรับลดความเสี่ยงหลายประเภท
เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากลูกหนี้รายเดียวกัน เช่น ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยมีทั้งหลักประกัน
ทางการเงิน และการค้ำประกัน ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยแบ่งยอดสินทรัพย์ออกเป็น ส่วน ๆ
ตามประเภทของการปรับลดความเสี่ยง และคำนวณหาสินทรัพย์เสี่ยงแยกสำหรับแต่ละส่วน

¹⁷ รวมถึงธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ (Bank for International Settlements) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ
(International Monetary Fund) ธนาคารกลางสหภาพยุโรป (European Central Bank) และสหภาพยุโรป (European Community)

3.2 กรณีที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยใช้การปรับลดความเสี่ยงจากผู้ขายรายเดียวกัน แต่การปรับลดความเสี่ยงมีอายุต่างกัน ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยแบ่งยอดสินทรัพย์ออกเป็นส่วนๆ และคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงแยกตามอายุของการปรับลดความเสี่ยง

4. การนับซ้ำผลของการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยนับซ้ำผลของการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต ดังนั้น สินทรัพย์ที่ใช้ Issue-specific rating ที่ได้มีการสะท้อนการปรับลดความเสี่ยงเข้าไปใน Rating เพื่อกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงสำหรับลูกหนี้แล้ว จะไม่สามารถนำมาปรับลดความเสี่ยงได้อีก

5. การปรับลดความเสี่ยงแบบเป็นสัดส่วน (Proportional cover)

ในกรณีมูลค่าตามข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงน้อยกว่ามูลค่ายอดธุรกรรมและส่วนที่ได้รับการประกันความเสี่ยงและส่วนที่ไม่ได้รับการประกันความเสี่ยงนั้นมีลำดับการได้รับชำระหนี้เท่ากัน (Same seniority) กล่าวคือ ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยและผู้ค้ำประกันมีการแบ่งการรับความเสียหายตามสัดส่วน (Pro-rata basis) มูลค่าข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงที่นำมาใช้ปรับลดความเสี่ยงได้ก็จะลดลงแบบเป็นสัดส่วนด้วย กล่าวคือ ส่วนที่ได้รับการประกันความเสี่ยงจะใช้น้ำหนักความเสี่ยงของผู้ค้ำประกันนั้น ส่วนที่เหลือให้ถือว่าเป็นส่วนที่ไม่ได้รับการประกันความเสี่ยงและให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้ตามเดิม